

ROK SMÍŘENÍ V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI 2026

Kde se láme příběh

Katecheze pro starší děti (2. stupeň ZŠ)

Téma: Rok smíření

Hlavní myšlenka: Smíření není slabost, ale odvaha přerušit řetěz zraňování.

Cíl:

- hlubší pochopení smíření jako duchovní i lidské schopnosti
- reflexe osobních konfliktů a hranic
- objevení biblické inspirace pro smířený život
- společná aktivita, která podpoří vzájemnou důvěru

Čas: 60–75 min

Skupina: 12–16 let, animátoři, mladší vedoucí, ministranti, farní mládež

1. Icebreaker – „Tři věty, které umí změnit atmosféru“ (5–7 min)

Skupina stojí v kruhu. Vedoucí položí na zem tři kartičky s textem:

1. „To jsem nechtěl/a.“
2. „Promiň.“
3. „Zkusme to znovu.“

Úkol pro účastníky: každý si vybere tu, kterou **nejmíň** říká — a beze slov se k ní postaví. Pak krátká reflexe:

- Co je na té větě nejtěžší?
- Kdy jsem ji naposledy použil/a?

(Cíl: uvolnit atmosféru a otevřít téma smíření, aniž by se šlo do osobních příběhů.)

2. Biblický text – „Usmíření dvou bratrů“ (Genesis 32–33) (10–12 min)

Příběh **Jákoba a Ezaua** je pro teenagery silný: dlouholeté napětí, strach, odvaha jít vstříc smíření.

Zjednodušené převyprávění:

- Jákob utekl, protože podvedl svého bratra Ezaua.
- Po letech se chce vrátit — ale bojí se.
- Připraví dary, pošle posly, ale uvnitř je plný strachu.
- V noci zápasí s Božím poslem — zápasí se sebou, s vlastní vinou.
- Když se bratři potkají, Ezau ho obejmě.
- Příběh se „láme“ ne v odplatě, ale v lásce.

Otázky pro skupinu:

- Co pro Jákoba muselo být nejtěžší?
- Jak asi vypadal *jeho vnitřní zápas*?
- Co z toho znáte ze svého života?

Teenageři zpravidla rádi otevírají témata strachu, identity a selhání – tento text s nimi silně rezonuje.

3. Aktivita – „Mapa mého konfliktu“ (15 min)

Každý dostane papír A4 se čtyřmi zónami:

1. **Co se stalo**
2. **Jak jsem se cítil/a**
3. **Co bych dnes udělal/a jinak**
4. **Jak by vypadal krok ke smíření**

Důležité: nejde o to, aby popisovali něco příliš intimního.

Může jít i o malý konflikt — doma, ve škole, ve skupině.

Poté nabídní dvě varianty pokračování:

A) tichá reflexe (nikdo nic nesdílí)

B) dobrovolné sdílení ve dvojicích

Tato část pomáhá starším dětem uvědomit si vlastní hranice a odpovědnost.

4. Skupinová dynamika – „Přetržený řetěz“ (10 min)

Zapojení celého týmu.

Potřebuješ: provázek nebo vlnu.

1. Účastníci stojí v kruhu.
2. Vedoucí rozmotává provázek a u každého dítěte „zastaví“ a nechá ho pojmenovat jednu věc, která vytváří *napětí* mezi lidmi (pomluva, pýcha, mlčení, výbuch vzteku...).
3. Pružný „řetěz“ se natahuje a ukazuje napětí ve skupině.

Pak vedoucí řekne:

„Který článek tohoto řetězu umíš přerušit právě ty?“

Účastníci provázek symbolicky pokládají na zem.

Tím končí „řetěz odplaty“.

Silný vizuální moment – hodně působí na starší děti.

5. Symbolická akce – „Krok k druhému“ (10 min)

Dětem rozdáš malé papírky ve tvaru **šipky**.

Na šipku napíšeš jednu větu typu:

- „Doma zkusím...“
- „Ve třídě udělám...“
- „Při další hádce chci...“
- „Zkusím si vzpomenout, že druhý není můj nepřítel.“

Šipky se položí kolem zapálené svíce nebo Bible.

Vznikne „cesta“ – vizuální symbol kroků ke smíření.

6. Závěrečná modlitba + tichý moment (5 min)

„Pane, Ty vidíš naše zápasy a víš, kde nás bolí vztahy.

Prosíme, dej nám odvahu začít od sebe:

snížit hlas, nabídnout ruku, přestat vracet zlo.

Uč nás být lidmi smíření.“

Chvilé ticha (30–60 vteřin).
Na závěr krátké požehnání.

7. Úkol a follow-up (3 min)

Vyber si jedno malé předsevzetí pro příští týden:

- jeden telefonát/usmíření,
- jeden krok k někomu, komu se vyhýbám,
- jedna věta podpory pro člověka, kterému se nedaří.

Můžeš dětem poslat i krátkou připomínku skrze WhatsApp skupinu farnosti:
„Vyber si jeden krok smíření.”

ROK SMÍŘENÍ
V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI
2026

Když historie bolí

Jak stavět mosty

(pro starší děti / 2. stupeň ZŠ)

1. ÚVOD

PROČ ROK SMÍŘENÍ? (5–7 min)

Začni krátkým vysvětlením:

- Biskup Stanislav Příbyl vyhlásil rok 2026 v litoměřické diecézi **Rokem smíření**.
- Důvodem je, že v našem kraji se odehrály **bolestné události** – po 2. světové válce tu proběhl „často velmi divoký“ odsun německy mluvícího obyvatelstva.
- Tyto události dodnes zanechaly **„šrámy v krajině i v nás lidech“** – rozbořené domy, chátrající kostely, ale hlavně zranění v srdcích a vztazích.

- Biskup zdůrazňuje, že tehdy se děla i velká nespravedlnost, hněv a touha po pomstě — „okrádání, znásilňování, ponížení“ a další excesy.

Otázka pro skupinu:

Proč má smysl o bolestné minulosti mluvit?

Krátké shrnutí: „Když se něco nezpracuje, nese se to dál — i do našich dnešních vztahů.“

2. BIBLICKÝ TEXT

SMÍŘENÍ, KTERÉ PROMĚŇUJE (10 min)

Vyber úryvek, který starším dětem dobře otevírá téma *uzdravení vztahů*:

♦ Genesis 33,1–11 — Usmíření Jákoba a Ezaua

Když se dva bratři po letech nenávisti a zrady znovu setkají, překvapí je **odpuštění**.

Zjednodušené převyprávění:

- Jákob kdysi Ezaua podvedl.
- Po letech se vrací a bojí se trestu.
- Ezau ho ale obejmě.
- Smíření je silnější než pomsta.

Otázky:

- Kdo udělal první krok?
 - Co je těžší: omluvit se nebo odpustit?
 - Kdy jsem naposledy já udělal/a krok k usmíření?
-

3. TÉMA PRO STARŠÍ DĚTI

KDYŽ HISTORIE BOLÍ (10 min)

Stručné, ale vážné vysvětlení:

- Po válce panoval mezi lidmi chaos, strach, hněv.
- Některým lidem bylo ubližováno jen proto, že „patřili k druhé straně“.
- Biskup otevřeně říká, že princip **kolektivní viny** je špatný a zanechal hluboké rány.

Diskuse pro 2. stupeň:

- Znáte případy, kdy se někdo posmívá nebo ubližuje někomu jen proto, že patří do nějaké skupiny (třída, národ, rodina, parta)?
- Jaké pocity to vyvolává?
- Co by znamenalo v takové situaci *smíření*?

Možno dodat:

Tak jako se v historii stalo, že lidé soudili celé skupiny, i dnes se to děje — na internetu, ve škole, v partě. Rok smíření nás zve, abychom to dělali jinak.

4. HLAVNÍ AKTIVITA

KAMENY BOLESTI, KAMENY NADĚJE (20 min)

Materiál:

Každý dostane dva kamínky + fixu.

Krok 1 — Kámen bolesti

Děti na první kámen napíší nebo znázorní symbol:

- něco, co je tíží
- co jim vadí na vztazích ve třídě / rodině
- kde cítí nespravedlnost nebo nepochopení

Krok 2 — Kámen naděje

Druhý kámen označí symbolem toho:

- co by chtěly změnit
- jaký krok smíření mohou udělat
- čeho by chtěly být součástí

Krok 3 — Symbolické gesto

Vytvoř dvě místa:

- „**Kámen bolesti**“ – místo, kam děti pokládají kameny tíhy.
- „**Kámen naděje**“ – místo, kam potom položí druhý kámen.

Krátká modlitba:

„Pane Ježíši, Ty umíš měnit kameny bolesti v kameny naděje. Dej, ať i naše vztahy získají nový začátek.“

5. SKUPINOVÁ REFLEXE

JAK STAVĚT MOSTY? (10–12 min)

Děti pracují ve skupinkách po 4–5.

Úkol:

Na velký papír nakreslí most.

Na jednu stranu napíše/nakreslí, co odděluje lidi:

- nenávisť, pomluvy, posměch, předsudky...

Na druhou stranu, co spojuje:

- důvěra, odpuštění, pravda, odvaha, laskavost...

Krátké sdílení:

Každá skupina řekne svůj „stavební kámen“ smíření.

6. ZÁVĚREČNÝ SYMBOL

SVĚTLO DO TMY (5–7 min)

Každý dostane malou svíčku.

V tichu si připomenou:

- jednoho člověka
- jedno místo nebo situaci,
kde by chtěli více pokoje

Společné světlo vytvoří kruh.

Závěrečná modlitba:

„Ježíši, Ty jsi světlo, které rozptyluje temnotu.

Prosíme Tě o pokoj pro náš kraj, pro naši diecézi, pro naše rodiny a školy.

Dej, ať jsme tvůrci smíření, ne rozdělení.“

7. ÚKOL DOMŮ

JEDEN MALÝ KROK (dobrovolné)

Děti si zapíše na lístek, který si vezmou domů:

„Tento týden udělám jeden konkrétní krok smíření: ____.“

Příklady:

- Omluvím se.
 - Zkusím si s někým sednout o přestávce.
 - Nepřidám se k posměchu.
 - Podpořím “outsidera” ze třídy.
-

ROK SMÍŘENÍ
V LITOMĚŘICKÉ DIECÉZI
2026

Katecheze v přírodě pro starší děti/ mládež:

Cesta smíření krajinou i srdcem

Je koncipovaná jako **venkovní duchovní a poznávací cesta**, která propojuje **krajinou nesenou paměť**, biblické smíření a osobní zkušenost dětí.

Délka: cca 90 minut

Prostor: lesní cesta, okraj obce, naučná stezka, poutní místo, opuštěná kaple...

Cíle:

- pochopit historické pozadí Roku smíření
 - propojit krajinu s pamětí
 - učit se osobnímu smíření
 - skrze přírodu otevřít vnímavost k Bohu
-

1. ZAČÁTEK TRASY

Krajina, která si něco pamatuje

(cca 10 min)

Vyberte místo, kde je vidět nějaká stopa minulosti: stará usedlost, chátrající hospodářská stavba, zarostlá cesta, opuštěná kaplička.

Krátký impuls:

„Biskup Příbyl vyhlašuje rok 2026 *Rokem smíření*. Připomíná, že po válce byl v našem regionu odsun německy mluvících obyvatel často *velmi divoký* a zanechal **šrámy v krajině i v nás lidech**.“

Otázky pro děti:

- Co na tomto místě vidíte?
 - Jak asi vypadalo kdysi?
 - Jaké příběhy by mohlo vyprávět?
-

2. STANOVIŠTĚ

Kameny paměti

(cca 15 min)

Děti si na cestě vyberou jeden kámen.

Vysvětlení:

„Tak jako my neseme svůj příběh, i tato krajina nese příběh – někdy radostný, někdy těžký. Biskup připomíná, že některé rány nevznikly jen válkou, ale i hněvem, pomstou a chováním, které lidem ubližovalo.“

Úkol:

- Každé dítě drží kámen a v tichu si vybaví něco, co ho tíží: hádku, nedorozumění, pocit nespravedlnosti.

Není potřeba nic říkat nahlas.

3. STANOVIŠTĚ S BIBLICKÝM TEXTEM

Jákob a Ezau

(cca 15 min)

Na klidném místě si sedněte do kruhu.

Přečti nebo převyprávěj Genesis 33,1–11:

- Jákob se bojí setkání s bratrem, kterého podvedl

- Ezau ho překvapí objetím
- Tam, kde hrozila pomsta, přichází smíření

Otázky pro starší děti:

- Co musel Jákob překonat?
 - Co musel Ezau odpustit?
 - Znáš situaci, která potřebovala takový krok?
-

4. TICHÁ CESTA

Kde potřebuji smíření já?

(cca 10 min)

Jděte několik minut mlčky.

Úkol pro děti: Najdi v přírodě něco, co ti připomíná:

- světlo (např. slunce, průhled mezi stromy)
- nový začátek (např. pupen, klíček, čistá voda)
- smíření (např. dvě větve rostoucí k sobě...)

Kdo chce, na konci krátce ukáže svůj „symbol smíření“.

5. STANOVIŠTĚ

Mosty místo zdí

(cca 20 min)

Najděte padlý strom, lávku, kládu přes potok, nebo jen místo, kde se dá vytvořit symbolický most z klacíků.

Impuls:

„Po válce u nás vznikaly *zdi* — mezi lidmi, sousedy, národy. Biskup mluví o tom, že dnes je potřeba tyto zdi proměnit v mosty.“

Aktivita:

Děti ve dvojicích postaví **malý symbol mostu** z přírodních materiálů (větvíčky, listy, mech).

Diskuzní otázky:

- Co v dnešní škole nebo třídě staví zdi mezi lidmi?
 - Co by mohlo být mostem?
 - Jaký „most“ mohu tento týden postavit já?
-

6. ZÁVĚREČNÉ STANOVIŠTĚ

Světlo smíření

(cca 15 min)

Vyberte bezpečné místo, položte malou svíčku doprostřed.

Kámen položíme k světlu:

Každé dítě položí svůj kámen bolesti k tomuto světlu se slovy v tichu:
„Pane, pomoz mi udělat krok k pokoji.“

Krátká modlitba:

„Bože, uzdrav naše srdce, naši historii a naši krajinu.
Dej, ať umíme odpustit, říct promiň a budovat mosty tam, kde je to nejtěžší.“

Společné požehnání:

Jednoduché znamení kříže nebo gesto požehnání rukou.

7. ÚKOL NA DOMA

Jeden most navíc

Každý si do notýsku zapíše: „**Čím tento týden udělám svět laskavějším?**“

Nápady:

- přestanu se posmívat někomu ze třídy,
 - omluvím se doma nebo ve škole,
 - nabídnu pomoc někomu, s kým se moc nebavím,
 - napíšu povzbudivou zprávu.
-

BISKUPSTVÍ LITOMĚŘICKÉ